จดหมายข่าวสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

จับกระแส

ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 (15) กันยายน 2539

. . . . . ในเล่ม

หน้า 2-4
ประเด็นการวิจัย/กิจกรรม
ตามกรอบการดำเนินงาน
ของสวรส.

หน้า 5-6
รายงานพิเศษ:
ประสบการณ์การบริหารทุนวิจัย
และการพัฒนาองค์กรวิจัย

หน้า 7
เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคด้าน
สาธารณสุข เขต 10

สวรส.สรุปกรอบการดำเนินงาน รับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 8 (2540-2544)

นายแพทย์สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข เปิดเผยว่า สถาบันฯได้จัดทำแผนพัฒนาการวิจัยระบบสาธารณสุข ปีพ.ศ. 2540-2544 สำหรับระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 แล้วเสร็จ และได้เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขแล้ว

ตามแผนพัฒนาการวิจัยระบบสาธารณสุขดังกล่าว **นพ.สมศักดิ์ชี้แจงว่า** สามารถสรุปเป็นกรอบการดำเนินงานของสถาบันฯ ดังนี้คือ "สถาบันฯ**มีพันธกิจ**หลักในการสร้างความเข้าใจและระดมความร่วมมือของทุกฝ่ายผ่านกระบวนการวิจัยระบบสาธารณสุข เพื่อสร้างระบบสาธารณสุขที่ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในการสร้างสุขภาพแก่ประชาชนไทยอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ (efficiency, equity and quality)"

โดยมี**เป้าประสงค์**ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้เกิดงานวิจัยที่จะเป็นพื้นฐานในการปฏิรูประบบสาธารณสุขไปสู่ระบบที่มีความเท่าเทียม มีคุณภาพ และมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการวิจัยระบบสาธารณสุขให้เกิดขึ้นในทุกส่วนของประเทศ
3. เพื่อสร้างวัฒนธรรมของการใช้ข้อมูลและความรู้ประกอบการตัดสินใจเพื่อการพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชาชนในทุกระดับและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าประสงค์ ผู้อำนวยการสถาบันฯกล่าวว่า สถาบันจะดำเนินงานตาม**ยุทธศาสตร์**ต่อไปนี้ คือ

ยุทธศาสตร์ตามเป้าประสงค์ข้อที่ 1.

1. สร้างความเข้าใจและกำหนดทิศทางการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบสาธารณสุขร่วมกัน
2. ประสานความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลกับศักยภาพในการวิจัย ระดมความร่วมมือจากนักวิจัย นักวิชาการทั้งภายในและภายนอกประเทศ
3. ประสานและระดมความร่วมมือจากแหล่งทุนวิจัย และแหล่ง

อ่านต่อหน้า 2

นพ.สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์ ผู้อำนวยการสถาบันฯ

สวรส.สรุปกรอบการดำเนินงาน

(ต่อจากหน้า 1)

ทรัพยากรอื่นๆ

ยุทธศาสตร์ตามเป้าประสงค์ข้อ 2.

1. เชื่อมโยงนักวิชาการจากหน่วยงานวิจัยเข้าสนับสนุนงานวิจัยตามความต้องการของพื้นที่ โดยเชื่อมโยงงานวิจัยกับการแก้ปัญหา

2. ส่งเสริมการศึกษาเพิ่มเติมหรือการเพิ่มประสบการณ์ในการศึกษาวิจัยโดยเชื่อมโยงกับสถาบันทั้งในและต่างประเทศ

3. รวบรวมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยและจัดเก็บอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าเพิ่มเติมของนักวิจัย

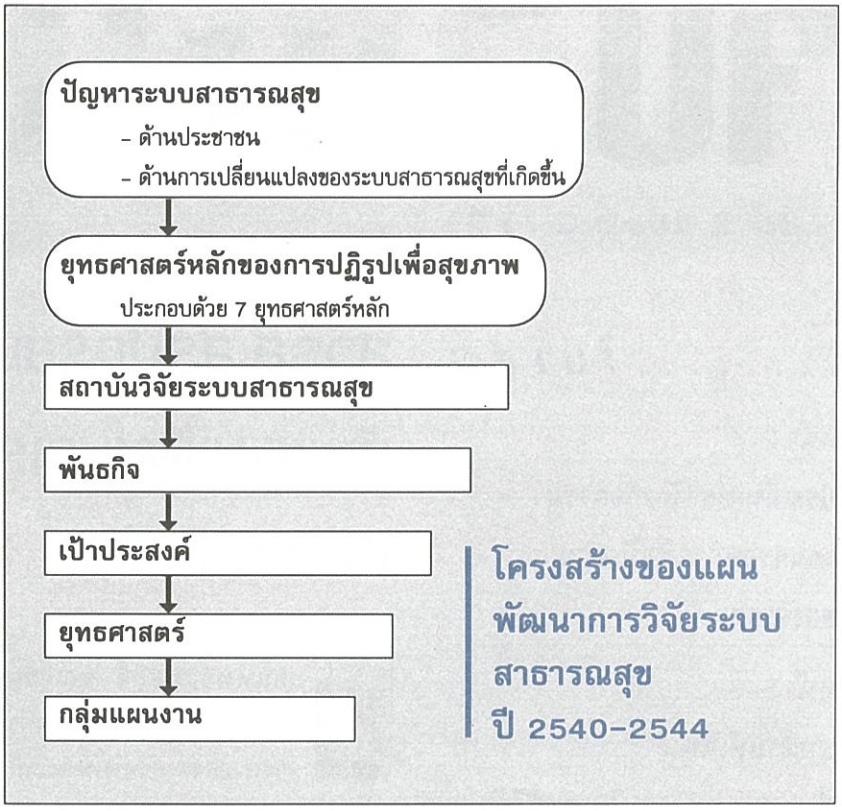

วัตถุประสงค์และประเด็นการวิจัย/กิจกรรม ตามกรอบการดำเนินงานของสถาบันฯ

◆ เพื่อให้ประเทศไทยมีระบบสาธารณสุขที่มีความเท่าเทียม มีคุณภาพ และมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

1. โครงสร้างของระบบบริการเอื้อต่อการให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง มีประสิทธิภาพ และคุณภาพ

- ระบบบริการภาครัฐมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้เหมาะสม และสร้างความเป็นธรรมในระบบบริการ
- ระบบบริการระดับต้นมีประสิทธิภาพ เป็นที่ไว้วางใจ และมีการเชื่อมต่อกับบริการระดับสูงกว่า
- มีกลไกที่จะส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมในการจัดบริการ
- มีระบบบริการที่มีประสิทธิภาพสำหรับปัญหาสุขภาพที่มีความสำคัญสูง

2. การใช้ทรัพยากรเพื่อสุขภาพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

- รัฐมีนโยบายและบทบาทในการสร้างประสิทธิภาพและความเป็นธรรมในการใช้ทรัพยากรเพื่อสุขภาพ
- รัฐมีการใช้งบประมาณด้านสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ
- ประชาชนทุกคนมีหลักประกันสุขภาพภายใต้หลักการความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างรัฐและประชาชน
- องค์กรผู้ควบคุมเงินสำหรับบริการสุขภาพมีอำนาจต่อรองในการซื้อบริการ

3. มีหลักประกันว่าประชาชนจะได้รับบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ

- มีระบบและกลไกในการประเมินคุณภาพจากภายนอกเพื่อกระตุ้นให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพ
- มีกลไกให้ประชาชนมีบทบาทต่อการปรับปรุงคุณภาพบริการ

4. มีการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขอย่างเหมาะสม

- มีการสร้างหรือสังเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับผลได้ผลเสียของเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศ
- มีระบบและกลไกที่จะนำความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีไปใช้ในการกำหนดนโยบายและการบริการ
- มีระบบและมาตรการที่จะส่งเสริมสนับสนุนพฤติกรรมทั้งฝ่ายผู้ให้บริการและผู้รับบริการเพื่อให้เกิดการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

5. มีกลไกที่เหมาะสมในการส่งเสริมสุขภาพของ

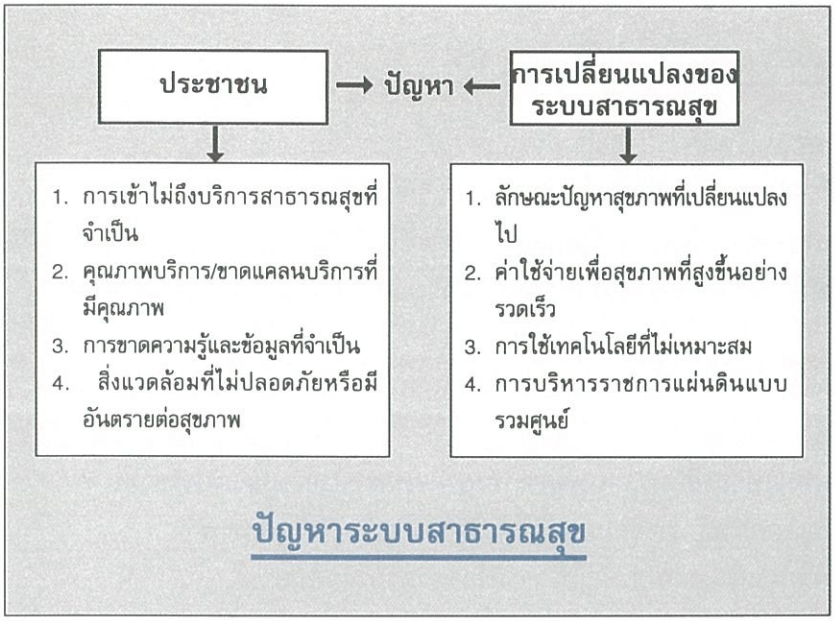

ปัญหาระบบสาธารณสุข

ยุทธศาสตร์ตามเป้าประสงค์ข้อ 3.

1. นำผู้มีความรู้และทักษะในการสื่อสารและการตลาดมาดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจต่องานวิจัยระบบสาธารณสุขโดยการใช้สื่อในรูปแบบต่างๆ

2. สร้างศักยภาพและกลไกในการนำความรู้วิชาการด้านการวิจัยระบบสาธารณสุขไปสื่อให้สอดคล้องกับพื้นฐานและความต้องการใช้ประโยชน์ของกลุ่มเป้าหมาย

3. นำผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยมาร่วมในกระบวนการวางแผนงานวิจัยตั้งแต่เริ่มต้น

สำหรับประเด็นการวิจัยและกิจกรรมที่จะรองรับการดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามเป้าประสงค์ โปรดอ่านในกรอบ"วัตถุประสงค์และประเด็นการวิจัย/กิจกรรม ตามกรอบการดำเนินงานของสถาบันฯ"

ทั้งนี้ แผนพัฒนาการวิจัยระบบสาธารณสุขของสถาบันฯดังกล่าว สถาบันฯจะเริ่มใช้ในการดำเนินงานนับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2539 ซึ่งเป็นวันเริ่มต้นปีงบประมาณ 2540 เป็นต้นไป ▲

ประชาชน

- มีกลไกที่จะวิเคราะห์ สร้างความรู้ ประสาน และเสนอมาตรการเพื่อการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน
- มีความรู้ความเข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของประชาชน ผู้ผลิต ผู้ดำเนินการ ซึ่งจะนำไปสู่นโยบายสาธารณะต่อการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี
- สื่อมวลชนมีบทบาทต่อการมีค่านิยมที่ถูกต้องและการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีของประชาชน

6. มีการกระจายอำนาจในระบบสาธารณสุขอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

- ราชการบริหารส่วนภูมิภาคสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แก้ปัญหาของประชาชนได้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ
- องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นมีบทบาทที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมด้านสุขภาพในชุมชน

7. ประชาชนมีบทบาทในการแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชนของตน

- ส่งเสริมบทบาทของประชาชนทั้งในระดับปัจเจกและการรวมตัวเป็นกลุ่ม ชมรม องค์กร ชุมชนท้องถิ่น โดยร่วมกับภาคีอื่นๆ ในการดำเนินงานในลักษณะประชาสังคม เพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข ดูแลสุขภาพ และพัฒนาชีวิตของชุมชน

8. มีสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการมีสุขภาพที่ดี

- มีระบบในการติดตามกำกับปัญหาสุขภาพกับสิ่งแวดล้อม
- มีการร่วมกันสร้างสิ่งแวดล้อมที่จะมีส่วนส่งเสริมต่อการมีสุขภาพอนามัยที่ดี

9. การส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชากรกลุ่มสำคัญบางกลุ่ม เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ คนงาน และเด็ก

- **ความรู้ความเข้าใจลักษณะพื้นฐาน ความต้องการ และความคาดหวังของผู้สูงอายุ ผู้พิการ คนงาน และเด็ก**
- **องค์ประกอบและปัจจัยแวดล้อม**
- **มาตรการ แนวทางการสนับสนุนหรือส่งเสริมสุขภาพ**

10. มีฐานข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญต่อการปฏิรูประบบสาธารณสุขในระยะยาว และมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงบริการ การจัดการ และการนำข้อมูลสุขภาพสู่ประชาชน

- **การพัฒนาระบบข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ**
- **การพัฒนาระบบข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านยา**
- **ภาระของประเทศอันเกิดจากปัญหาสุขภาพอนามัยที่สำคัญ**

(อ่านต่อหน้า 4)

ยุทธศาสตร์หลักของการปฏิรูปเพื่อสุขภาพ

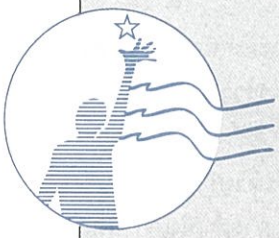

ประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์หลัก

1. การปรับโครงสร้างและความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยบริการระดับต่างๆ
2. การปรับเปลี่ยนบทบาทและแนวทางการแสดงบทบาทของรัฐในด้านสาธารณสุข
3. การเสริมสร้างบทบาทภาคประชาชนและชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในด้านสุขภาพอนามัย
4. การส่งเสริมให้เกิดองค์กรกึ่งรัฐกึ่งเอกชนเข้ามามีบทบาท/ภารกิจในการดูแลพัฒนาในระบบสาธารณสุข
5. การปรับเปลี่ยนบทบาทของสื่อมวลชนหรือระบบธุรกิจในการให้ข้อมูลแก่ประชาชน
6. การให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพ
7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเน้นความสำคัญในการสร้างมาตรการผสมสาน

◆ เพื่อให้ประเทศไทยมีศักยภาพในการวิจัยระบบสาธารณสุขในทุกส่วนของประเทศ

1. นักวิชาการในระบบบริการมีศักยภาพในการวิเคราะห์ความต้องการงานวิจัย ดำเนินงานวิจัย และเชื่อมโยงผลงานวิจัยเข้าสู่กระบวนการแก้ปัญหาโดยประสานกับผู้บริหาร

ทั้งนี้แผนงานส่งเสริมการวิจัยในระดับพื้นที่ จะทำหน้าที่

- ประสานและทำความเข้าใจกับนักวิชาการนอกระบบบริการเพื่อทำหน้าที่ให้การสนับสนุนนักวิชาการในระบบบริการ
- ประสานกับผู้บริหารและนักวิชาการในพื้นที่เพื่อค้นหาปัญหาและแนะนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหา
- พัฒนาศักยภาพการวิเคราะห์และการแก้ปัญหาการวิจัย

2. นักวิจัยในสาขาต่างๆที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความสามารถในการวิจัยระบบสาธารณสุข

ทั้งนี้แผนงานทุนพัฒนานักวิจัย จะดำเนินการ

- ให้ทุนพัฒนานักวิจัยในรูปแบบต่างๆ เช่น เป็นส่วนหนึ่งของชุดโครงการที่สถาบันฯให้การสนับสนุน การศึกษาในระดับปริญญาเอกในเรื่องที่สอดคล้องกับการวิจัยฯ
- สร้างความร่วมมือกับสถาบันฝึกอบรมในประเทศเพื่อสร้างนักวิจัยระบบสาธารณสุขที่มีคุณภาพ

3. มีระบบข้อมูลและการติดต่อเพื่อสนับสนุนการวิจัยระบบสาธารณสุข

ทั้งนี้แผนงานพัฒนาระบบฐานข้อมูลงานวิจัยระบบสาธารณสุข จะดำเนินการ

- รวบรวมและตรวจสอบเนื้อหาสาระของงานวิจัยที่เป็นการวิจัยระบบสาธารณสุข
- จัดทำฐานข้อมูลในลักษณะที่ง่ายต่อการสืบค้น

◆ เพื่อให้มีการนำผลการวิจัยระบบสาธารณสุขไปใช้ประกอบการตัดสินใจในระดับต่างๆ

1. ข้อมูลวิชาการจากการวิจัยได้รับการสังเคราะห์เพื่อนำไปใช้ประโยชน์

โดยจะได้มีการจัดทำเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างนักวิชาการและผู้ทำงานด้านสื่อเพื่อร่วมสังเคราะห์ข้อมูลและสร้างเนื้อหาสาระที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของกลุ่มเป้าหมายหลักๆ

2. ข้อมูลที่มีประโยชน์ได้รับการเผยแพร่สู่กลุ่มเป้าหมายสำคัญและได้รับการพิจารณาจากกลุ่มเป้าหมาย

โดยการจัดกิจกรรมและจัดทำสื่อในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดประชุม การจัดพิมพ์เอกสารวิชาการ วารสาร การนำเสนอข้อมูลต่อประชาชน

3. ผู้เกี่ยวข้องกับระบบสาธารณสุขเห็นประโยชน์ของการวิจัยระบบสาธารณสุขต่อการสร้างสุขภาพที่ดีโดยรวมของสังคม

โดยจะได้ดำเนินการสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ และส่งเสริมให้เกิดความรู้ความชำนาญในการวิเคราะห์นโยบายเพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยไปสู่การปฏิบัติและเกิดการตัดสินใจเชิงนโยบายที่เหมาะสม ▲

เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข เขต 10

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข มุ่งที่จะส่งเสริมให้นักวิชาการ นักวิจัย ในสถาบัน องค์กรวิชาการ และหน่วยงานสาธารณสุขต่าง ๆ ได้ร่วมกันใช้ความรู้ความสามารถสร้างสรรค์งานที่จะเป็นประโยชน์ต่อระบบสาธารณสุขโดยส่วนรวม จึงสนับสนุนในเกิดการสร้างเครือข่ายการวิจัยระบบสาธารณสุขขึ้น เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนนักวิจัย แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ประสบการณ์ เพื่อเป็นฐานสำคัญในการทำวิจัยร่วมกัน คอลัมน์นี้จะทำหน้าที่แนะนำเครือข่ายต่าง ๆที่เกิดขึ้น ว่ามีวัตถุประสงค์ มีกิจกรรม และการดำเนินการอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุขของจังหวัดเครือข่ายในเขต 10 (เชียงใหม่, เชียงราย, แม่ฮ่องสอน,พะเยา, ลำพูน, และลำปาง) ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่เภสัชสาธารณสุขจังหวัด และนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. เพื่อสรุปประสบการณ์และบทเรียนการดำเนินงาน และศึกษาวิจัยร่วมกันเพื่อสร้างความรู้ในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข

3. เพื่อเผยแพร่ประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันและผลงานวิจัยแก่จังหวัดอื่นๆ

โครงสร้างและการดำเนินงาน

โครงสร้างของเครือข่าย มีองค์ประกอบด้านบุคลากร 3 ส่วน คือ

1. **คณะกรรมการบริหารเครือข่าย** ประกอบด้วย

- ตัวแทนฝ่ายเภสัชสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในเขต 10 (6 จังหวัด)
- ตัวแทนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ

2. **ผู้จัดการเครือข่าย** ทำหน้าที่ประสานงานกับสมาชิกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีฐานะเป็นสำนักงานเลขาธิการของเครือข่าย กำหนดให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย เป็นสำนักงานเลขาธิการ และผู้จัดการโครงการคือ *ภก.ปกรณ์ชัย ดีเป็นธรรม* และ *ภก.ฉลอง อัครชิโนเรศ*

3. **ที่ปรึกษาโครงการ** เป็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัย ได้แก่ *รศ.ดร.จรัสพรรณ สงวนเสริมศรี* ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาโครงการ ให้ข้อเสนอแนะ และติดตามการดำเนินงานของเครือข่าย

4. **สมาชิกเครือข่าย** ซึ่งจะรับเชิญมาร่วมกิจกรรมเป็นครั้งคราวหรือเป็นที่ปรึกษาเฉพาะเรื่อง ประกอบด้วยตัวแทนจากสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องหรือองค์กรพัฒนาเอกชน และอื่นๆ ตามข้อเสนอแนะของที่ประชุมเครือข่าย

คณะกรรมการบริหารจะมีการประชุมอย่างต่อเนื่อง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระดมความเห็น และกำหนดแผนการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเครือข่ายและแผนกิจกรรมต่างๆ

แผนการดำเนินงานและกิจกรรม

กิจกรรมระยะที่ 1 ซึ่งเครือข่ายได้ดำเนินการไปแล้ว มีดังนี้

1. รวบรวมลักษณะปัญหาและรูปแบบการดำเนินการแก้ปัญหาในอดีต

2. สรุปบทเรียนและประสบการณ์ที่ได้จากการทำงานตามข้อ 1. จัดทำเป็นเอกสารทางวิชาการ โดยในการประชุมแต่ละครั้งได้เชิญนักวิชาการ ตัวแทนองค์กรเอกชน บุคคลที่มีชื่อเสียงในกลุ่มอาชีพต่าง ๆทั้งภาครัฐและเอกชน มาให้ข้อคิด มุมมองของปัญหาและการดำเนินงาน

3. รวบรวมแนวคิด ปัญหามุมมองต่างๆ และข้อเสนอแนะที่ได้รับ มาเป็นแนวทางในการระดมความคิดเพื่อกำหนดกิจกรรมที่จะแก้ปัญหาร่วมกัน หรือเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงร่างการวิจัย ที่มีลักษณะเป็นโครงการร่วมระหว่างเภสัชสาธารณสุขจังหวัด และเป็นการพัฒนางานหรือแก้ไขปัญหาการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข

กิจกรรมระยะที่ 2 ซึ่งเครือข่ายได้ดำเนินการอยู่

1. ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิจัยที่ได้จากกิจกรรมระยะที่ 1 โดยขณะนี้โครงร่างการวิจัยอยู่ในระหว่างการทบทวนของสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

2. เผยแพร่ประสบการณ์และองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยและกิจกรรมของเครือข่ายในลักษณะต่างๆ เช่น การทำเอกสารทางวิชาการ นำเสนอผลงานวิชาการและงานวิจัยในการประชุมวิชาการต่างๆ และการตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการ

ประสบการณ์การบริหารทุนวิจัย และ การพัฒนาองค์กรวิจัย

> *"วิธีคิดเพื่อทำงานวิจัย ต้องคิดอย่างเชื่อมั่นและศรัทธาในสติปัญญาของมนุษย์ สามารถสร้างสรรค์วิชาการและนำไปใช้ประโยชน์ได้ และการนำสติปัญญามนุษย์มาใช้ประโยชน์ต้องอาศัยการบริหารจัดการ"*

ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กล่าวไว้ในการบรรยายหลักการบริหารทุนวิจัย ในการประชุมสัมมนาเรื่อง **Research Granting Management** ระหว่าง 4 สถาบันคือ **สกว. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์** และ**มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ** เมื่อวันที่ 7-8 กันยายน 2539 ณ โรงแรมเฟลิกซ์ ริเวอร์แคว จ.กาญจนบุรี

การประชุมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการบริหารงานวิจัยระหว่างนักวิชาการของสี่สถาบัน ภาคแรกของการประชุม เป็นการบรรยายโดยวิทยากรของสกว. โดยศ.นพ.วิจารณ์ ได้กล่าวถึงบทบาทของแหล่งทุนวิจัยว่า ต้องทำให้เกิดการระดมกำลังเข้ามาทำงาน สร้างสติปัญญาความรู้ เพื่อเป็นรากฐานในการนำไปใช้ประโยชน์และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในสังคมวงกว้างและสังคมการวิจัยได้

ทั้งนี้มีหลักการสำคัญคือ ต้องเห็นภาพรวมของระบบการวิจัยทั้งประเทศ ต้องรู้ว่าการลงทุน การจัดการ วัฒนธรรม และกระบวนการในเรื่องนั้นเป็นอย่างไร ที่แล้วมามีผลงานวิจัยอะไรแล้วบ้าง มีคุณภาพเพียงไร รวมทั้งผลกระทบและประโยชน์จากงานวิจัย ทั้งนี้ต้องแยกให้ชัดเจนว่า ผู้ใช้ผลงานวิจัยกับผู้ได้ประโยชน์จากงานวิจัยมักจะเป็นคนละกลุ่มกัน

ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช

จากนั้นต้องสร้างหุ้นส่วนให้เกิด **"ประชาคมวิจัย"** โดยให้ตระหนักว่างานวิจัยไม่ใช่เป็นเรื่องของนักวิจัยหรือนักวิชาการเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของคนทั้งสังคม หุ้นส่วนอาจมี 3 ฝ่ายคือ ผู้ใช้ ผู้จัดการ และผู้วิจัย หากเป็นการวิจัยที่

มุ่งนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ต้องให้ความสำคัญกับผู้ที่จะใช้งานวิจัยนั้น

ในส่วนของนักวิจัย ต้องเริ่มต้นจากการหาคนเก่งมีผลงานที่มีคุณภาพสูงมาเป็นผู้นำ ต้องมีการทำงานเพื่อตั้งโจทย์และพัฒนาโจทย์ และสร้างความพร้อมในการวิจัยในเชิงรุก ไม่ใช่รอความพร้อม เพราะคนที่เก่งมากอยู่แล้วมีน้อย แต่ถ้าสามารถบริหารจัดการให้ดีก็จะสามารถดึงศักยภาพของคนที่จะเป็นคนเก่งในวันข้างหน้าออกมาใช้ได้ และในขณะเดียวกันต้องทำให้นักวิจัยรู้สึกว่างานวิจัยเป็นงานที่เขาต้องการทำและทำเพื่อประโยชน์ของประเทศ ไม่ใช่เพียงเพื่อหน่วยงานที่ให้ทุน

วิทยากรคนอื่นๆจาก สกว. ได้บรรยายถึงประสบการณ์และวิธีการในการบริหารจัดการโครงการวิจัยต่างๆ ของสกว.ที่ผ่านมา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการกำหนดกรอบการวิจัยในลักษณะชุดโครงการร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องและนักวิจัยก่อน แล้วเชิญชวนให้นักวิชาการเสนอแนวคิดโครงร่างการวิจัยเข้ามา เมื่อสกว.เห็นชอบแล้วจึงพัฒนาโครงการวิจัยโดยละเอียดต่อไป

โดยบทบาทของสกว.จะเน้นการบริหารจัดการ ไม่เน้นการทำวิจัยเอง ผู้จัดการการวิจัยจึงไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง แต่ต้องมีความสามารถที่จะจับประเด็น แยกแยะความสำคัญได้ ที่สำคัญคือการทำงานเต็มเวลา หมายถึงเต็มเวลาทั้งเวลาทำงาน ทั้งสมองและจิตใจ ที่หมกมุ่นอยู่กับงานที่ทำตลอดเวลา จึงจะทำให้งานประสบความสำเร็จได้

อีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญก็คือเรื่องของความเสี่ยงในการให้ทุนสนับสนุนการวิจัย หากมีโครงการใดที่ตัดสินใจดำเนินการไปแล้ว หากพบว่าเป็นการตัดสินใจที่ผิดพลาด ก็จำเป็นที่จะต้องยกเลิก การลดความเสี่ยงในแง่นี้สามารถทำได้โดยการแบ่งระยะเวลาของการทำสัญญาสนับสนุนเช่นโครงการ 3 ปี อาจจะแยกทำสัญญาปีต่อปี และมีการปรับสัญญาใหม่ให้เหมาะสมในแต่ละปี

ภาคสองเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็น ในเรื่องของพันธกิจและวิสัยทัศน์ของแต่ละองค์กร, แรงขับเคลื่อนขององค์กร, การจัดองค์กร, การพัฒนาคน, ความสัมพันธ์กับนักวิจัยและผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย, กระบวนการทำงาน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาองค์กรวิจัยมีประเด็นที่ต้องพิจารณา ให้ความสำคัญ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ขององค์กรวิจัย/องค์กรสนับสนุนการวิจัย กับภาคีต่างๆในสังคม
2. ประเด็น/กระบวนการวิจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง
3. การจัดการวิจัย
4. งบประมาณ

องค์กรที่สามารถรวบรวมคนที่มีความสามารถมาทำงานร่วมกันได้ จะมีศักยภาพในการสร้างนวัตกรรมการวิจัยได้ ทั้งนี้ทุกคนต้องมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ มีกระบวนการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ รักษาองค์กรให้มีขนาดเล็กและมีความยืดหยุ่นสูง และปัจจัยชี้ขาดที่สำคัญคือการอุทิศตนเองให้กับองค์กรให้กับการทำงาน

ปลายกระแส

ปีงบประมาณใหม่เริ่มต้นแล้ว แต่ที่พิเศษกว่าการเริ่มต้นปีงบประมาณอื่นๆ คือ ปีนี้เป็นปีเริ่มต้นของการใช้แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับใหม่ ที่ได้รับการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางมาตลอดระยะเวลากว่า 1 ปี ด้วยแนวคิดใหม่ในการให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา นอกจากนั้น อีกไม่กี่เดือนข้างหน้า ช่วงเวลาของทศวรรษใหม่ก็กำลังจะมาถึง

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขก็ได้จัดทำแผนพัฒนาการวิจัยระบบสาธารณสุขปี 2540-2544 ขึ้น ดังกรอบการดำเนินงานของสถาบันฯที่ผู้อำนวยการได้แถลงไว้ ซึ่งระบุถึงพันธกิจของสถาบันฯไว้ว่า จะมุ่งสร้างความเข้าใจและระดมความร่วมมือของทุกฝ่ายผ่านกระบวนการวิจัยระบบสาธารณสุข เพื่อสร้างระบบสาธารณสุขที่ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ในการสร้างสุขภาพแก่ประชาชนไทยอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

พันธกิจนั้นชัดเจน แต่การดำเนินงานของสถาบันฯตามพันธกิจดังกล่าว ก็จำเป็นต้องประสานรับด้วยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในระบบสาธารณสุขทั้งหมด ซึ่งสถาบันฯเองก็พร้อมที่จะประสานให้เกิดความร่วมมือนั้น และเปิดกว้างสำหรับการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

เพื่อให้เกิดการวิจัยที่จะนำไปสู่ระบบสาธารณสุขที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเท่าเทียมที่ทุกคนปรารถนาร่วมกัน

บรรณาธิการ

ที่ปรึกษา
ศ. นพ.วิทุร แสงสิงแก้ว
ศ. นพ.ประเวศ วะสี
ศ. นพ.วิจารณ์ พานิช
ผู้อำนวยการ
นพ.สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์
บรรณาธิการ
นพ.ชูชัย ศุภวงศ์
นายปณิธาน หล่อเลิศวิทย์
ผู้จัดการ
นส.ดวงพร เฮงบุณยพันธ์
คณะบรรณาธิการ
นพ.อนุวัฒน์ ศุภชุติกุล
นพ.ยงยุทธ ขจรธรรม
นพ.วิโรจน์ ตั้งเจริญเสถียร
นพ.สุภกร บัวสาย
นส.นวลอนันต์ ตันติเกตุ
นางงามจิตต์ จันทรสาธิต
นส.เพ็ญจันทร์ ประดับมุข
นางเพ็ญศรี สงวนสิงห์
นส.สุกัญญา เตชะปัญญาสิน

"จับกระแส" เป็นจดหมายข่าวรายเดือน จัดทำโดย**สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข** มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยระบบสาธารณสุข และการดำเนินงานของสถาบันฯ

"จับกระแส" ยินดีที่จะเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ขององค์กร หน่วยงานต่างๆ ที่มีเนื้อหาสอดคล้อง เกี่ยวเนื่องกับระบบสาธารณสุข โดยสามารถส่งข่าวสารต่างๆ ได้ที่ **บรรณาธิการ**

การขอรับเป็นสมาชิก และการติดต่อขอนำข้อมูล บทความที่ตีพิมพ์ไปเผยแพร่ต่อ กรุณาติดต่อ **ผู้จัดการ**

จดหมายข่าวสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข
จับกระแส

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ 4/2537
ปทฝ. ตลาดขวัญ

นางสาวดวงพร เฮงบุณยพันธ์

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข
อาคาร 3 ชั้น 5 ตึกกรมสุขภาพจิต ถ.ติวานนท์ อ.เมือง นนทบุรี 11000

เหตุขัดข้องนำจ่ายผู้รับไม่ได้	
	จำหน้าไม่ชัดเจน
	ไม่มีเลขที่บ้านตามจำหน้า
	ไม่ยอมรับ
	ไม่มีผู้รับตามจำหน้า
	ไม่มารับภายในกำหนด
	ตาย
	เลิกกิจการ
	ย้ายไม่ทราบที่อยู่ใหม่
	เลขทับมีไม่ถึง
	บ้านรื้อถอน
	เลขที่ชาดหายไป
	อื่นๆ
ลงชื่อ	